

JUANJO PUIGCORBÉ, EL PRIMER DELS ÚLTIMS I L'ÚLTIM DELS PRIMERS

«Cal fugir de la popularitat»

Puigcorbé i Pàmies s'han posat a parlar del treball de l'actor, ara i ací. L'actor, a més de la imatge pública coneguda per la gent, ha de sospesar els papers i la funció que aconsegueixen, tant si són pel·lícules o teatre com anuncis de detergent.

Sergi Pàmies

—**T'**agrada més el teatre o el cinema? (pregunta original).

—M'agrada tocar-ho tot, com a tothom. Però, en teatre, m'ofereixen coses ben escrites i el nivell de qualitat és més alt. En cinema, en canvi, t'ofereixen personatges que no saps on agafar-los...

—*¿Què crema més?*

—El cine és més pesat, però el teatre és més cansat. El premi del teatre, a més de l'aplaudiment, és que fas la feina d'una manera continuada, mentre que en cinema, has d'esperar llargues hores, que posin els llums, i és un altre tipus d'història. Hi ha més descontrol.

—*Els personatges que t'ofereixen a través d'un guió, ¿et deceben quan els veus a la pel·lícula acabada?*

—De vegades, no. Generalment, hi ha situacions molt sorprenents. Hi ha gent que en sap molt i que millora el que t'imaginaves. Per desgràcia, «Si fas un anunci de pasta de dents, agafes la popularitat més gran d'Espanya». paper, de tota manera, els personatges fallen bastant. Confies que el director ho arreglarà, i que les imatges supliran el guió. Per exemple, a *Mi general*, el personatge vist és molt més maco que el personatge escrit. També hi vam afegir alguna cosa. En teatre, en canvi, no afegeixes ni una ratlla perquè, generalment, està molt ben escrit. Si al guió no està ben explicat, has de fer molts aspavientos perquè s'entengui. Si el director ho té clar, no has de fer res. La mula Francis pot fer perfectament d'actor, o el Rintintín. Si el director en sap, és molt fàcil que la mula Francis guanyi l'Oscar de Hollywood.

—*¿En cinema, el director és més important que no en teatre?*

«Si fas un anunci de pasta de dents, agafes la popularitat més gran d'Espanya».

—Sí. És un noranta per cent, el que passa és que no se'l veu, i de cara a la taquilla, això no es nota. En teatre, el director compleix la funció de l'espectador: triar l'obra, el repartiment, la manera de muntar-la, que, en definitiva, també pot ser decisiva. Un mal director pot enfonsar una obra, però l'actor té més domini.

—*¿Quina és la teva experiència a televisió?*

—La tele és un gènere molt híbrid. És el pitjor de tot. Vull dir, el dramàtic filmat. Com que no és ni cine, ni teatre, és una cagada. Els anglesos van inventar la manera de fer-ho bé: assajar. Ni tant com al teatre, ni tan poc com al cine, però s'ha d'assajar. I no

solament els actors, que se suposa que es saben l'obra de memòria, sinó els càmeres. I aquí, com no és fa així, doncs passa el que passa i surt com surt. Quan et truquen de la tele, et comences a posar nerviós...

—*¿Per què?*

—Pensa que una obra com *Pel davant i pel darrera*, en teatre l'han vista cent trenta mil persones, que és un èxit. Una pel·lícula que funcioni, la poden arribar a veure dos milions de persones, però en televisió et veuen tranquil·lament trenta milions de persones per una cagada... I quan et truquen, penses «¿què volen aquesta gent que truquen de matinada?» Perquè, a més, et telefonen a les set del matí. Et demanen que facis de presentador, o que facis un anunci...

—*Tot menys teatre...*

—Sí, o bé teatre en quatre dies i mal fet. Et destrossen.

—*En canvi, vas fer una sèrie per televisió, que era Mariana Pineda, ¿com va anar?*

—Allò era seriós, era com una pel·lícula que es venia a la tele. Fugien directament de la casa.

—*El que sí que es deu notar molt quan fas una sèrie televisiva és la popularitat...*

—Mira, si fas un anunci de pasta de dents, demà agafes la popularitat més gran d'Espanya. Has de viure una mica al marge...

—*Si fas un anunci, és diferent, mentre que fent una sèrie et poden cridar per altres feines...*

—Tot està barrejat. Potser el que fa un anunci de pasta de dents el faran ministre, i viceversa. El Chanquete, per exemple, va acabar molt malament...

—*Venent tonyina...*

—Sí, i això que és un actor bonís-

sim. Però ara no pot fer cine perquè és el Chanquete...

—*I és el de les tonyines...*

—Sí, i si fes d'inspector de policia, la gent diria: «Mira, el Chanquete. I ja l'has cagada. S'ha de fugir de la popularitat. A mi, de vegades m'han trucat per fer un anunci i els he demanat molta pasta. I em diuen que no. Tornen a trucar. Els demano més pasta. Tornen a dir que no. I la tercera vegada s'ho rumien i la quantitat va pujant. Home, si veus que van mal dades, ales-

hores sí que interessa. Però si no, no cal. Guanyes diners, però, després, no et serveixen per res.

—*¿Com va anar l'obra Per un sí o per un no, amb el Flotats?*

—Molt bé...

—*Crec que vas haver de triar entre aquesta i el Don Juan del Savary, ¿no?*

—Sí, van arribar dues propostes alhora, que això passa moltes vegades. I has de triar. És com quan vas al quiosc, i has de triar entre dos diaris. Vaig pensar que el Flotats estava mi-

llor per actuar com a actor, perquè ell era actor, o sigui que el jefe era actor. Al costat d'ell tenia la seguretat que em tractarien bé, almenys tan bé com a ell.

—*Vistos els resultats, ¿Te'n peneixes?*

—No. Penso que vaig triar bé. En general, no em peneixo gaire de les coses que he triat. He fet algunes cagades, però sempre he fet el que he volgut, i ho assumeixo. Podria haver fet la sèrie *Anillos de oro*, i potser m'hauria anat tan bé com a l'Imanol Arias,

però vaig pensar que no era el meu rotllo.

—*¿Quin és el personatge més estrambòtic que has rebutjat?*

—He rebutjat molts guions de cine, per dolents. Però dolents amb ganes, a matar, de premi a la dolenteria. I, dintre dels que no estan tan malament, no m'agraden els que tracten els personatges com uns imbècils. Si tots són imbècils, penso: «encara estarà bé», però si n'hi ha un de llest i els altres són imbècils, penso que ja s'ho faran. Quan un escriptor és l'heroi del que explica, i tots els altres són idiotes, no m'interessa. I sempre t'ofereixen fer d'imbècil. Això no pot ser. A mi m'agraden molts escriptors, des del Shakespeare fins al Rafael Argullol, o l'Ignacio Molina...

—*Que és el pseudònim d'Ignacio Vidal-Folch...*

—Sí, perquè els personatges són entranyables, tots. Poden tenir més o menys talent, però són escriptors. M'han passat guions que els escriuria millor la meva portera. I dels bons, sempre trio el paper que crec que em va millor. O el que tindrà més sortida, perquè ara n'he fet una amb el Garay que no hi ha manera que l'estrenin...

—*Pasión lejana, amb la Patricia Adriani...*

—Sí, és una pel·lícula molt interessant. L'ambient, la gent, la manera de treballar va estar molt bé. El personatge no tenia res a veure amb mi, que és el millor. Perquè si s'assembla molt a mi, no m'interessa; això és un docudrama.

DOMÈNEC UWBERT

NOVETATS FIRA DEL LLIBRE 87

Col·lecció El Temps Oredit/2

Francisco Martí Grajales

«Ensayo de una bibliografía valenciana del siglo XVIII» (2 volums).

Col·lecció Història i Societat/5

Francesco Santi

«Arnau de Vilanova. L'obra espiritual»

Col·lecció Premis València de Literatura

Pedro Cañada

«Amanecer en Tarsis»

Nova col·lecció

Interciencias/1

Vicent Ribes

«La Ilustración marginada: Vicente I. Franco»

BATLIA 6 (Primavera-Estiu)

«La cultura valenciana dels 80»

«Los toros del cine»

(Semana del cine taurino)

SERVEI DE PUBLICACIONS

—Dels personatges que has fet, quin és el més interessant?

—Potser el d'aquesta pel·lícula del Garay.

—I quan treballes amb actors tan importants com els de Mi general, que sembla la plantilla del Barça a l'època del Kubala, ¿no t'acomplexes?

—No. Jo en coneixia uns quants, i va anar molt bé. El Fernando Fernán Gómez és un tio més reservat, més la-cònic, però quan beu un parell o tres d'ampolles de vi, doncs s'anima...

—Home, qualsevol s'animaria...

—Sí, i ell parla molt, discuteix, és un home molt culte, i li agrada parlar de tot. A mi em va demanar que l'ajudés a reparar la màquina d'escriure moderna que té per fer els articles d'*El País*. Jo no en tenia ni puta idea i ell deia que les màquines eren la cosa més complicada del món. M'ho vaig mirar, vaig llegir les instruccions, i al final li vaig dir: «Home, es que le faltan pilas». Els rodatges sempre són divertits. És una manera de viatjar i de conèixer gent. Les senyores grans fan viatges organitzats a Honk-Kong, a Egipte o a Montserrat. Nosaltres, anem a fer cine.

—El rodatge de La Vaquilla va ser molt sonat, vau envair un poble durant dos mesos, ¿com va anar?

—El resultat és una part del treball, una ínfima part del que vam viure...

—Són les diapositives...

—Sí, i potser no estan ben agafades, o han sortit borroses o t'agradaria haver vist una foto diferent. En realitat, però, estàs al servei d'un producte.

—Els rodatges del Berlanga tenen fama de ser molt divertits...

—La logística sí, perquè és un tinglado molt gran. Ell és molt amable, també és molt sado-masoquista i, a l'hora de rodar, si cal, et matxaca vuit hores sota el sol.

—¿Seguiràs dirigint teatre ocasionalment?

—Sí, en realitat és el que més m'agrada. Tinc projectes de fer alguna cosa per al Flotats i una altra per al Lliure. Em sembla que ja tinc la voluntat d'explicar alguna cosa, que és l'important. Hi ha directors, no vull dir-ne noms, que copien de l'estranger i, a més, copien malament. Vénen aquí i t'adones que allò no funciona perquè el teatre té unes lleis internes. O les coneixes, o no les coneixes. Si les coneixes, pots explicar el que vulguis; si no, ja pots copiar, que no et sortirà res de bo. Això passa amb les sabates. Camines per carrer i veus moltes sabates que no t'acaben d'agradar, fins que un dia veus La Sabata, i dius: «Aquesta és la bona». I no està copiada. N'hi ha d'al-

tres que l'han copiada, però n'han copiat la forma, no l'ànima. Aquí ho copien tot. De vegades surt bé però generalment, no. I a Madrid és pitjor. Quan copien alguna cosa, no s'assembla gens i és una horterada. Si copies sin el xampany, per exemple, farien una cosa horrososa. Tindria moltes bombolles, però no s'assemblaria gens al xampany.

—¿T'has plantejat de dirigir cinema?

«Aquí ho copien tot... I a Madrid és pitjor encara».

—Sí. M'agradaria molt. En aquests moments, treballo amb guions. Deu ser apassionant, perquè pensa que en un rodatge hi ha setanta mil imponderables i els has d'anar resolent, i això no tothom té la voluntat de fer-ho. Tu portes la direcció; no fas veure que fas de director, ni et poses la gorra...

—I les ulleres de sol...

—I el megàfon...

—I la cadira...

—Van disfressats de directors, però, en realitat, res de res. Comencen a parlar del pla del Kubrick però són *xorrades*. En definitiva, del que es tracta és de saber sortejar els setanta mil imponderables des que es comença la idea fins a la projecció de la pel·lícula. Potser encara no m'hi sento, però quan m'hi senti, atacaré.

—¿Quins són els directors que més t'interessen a Catalunya?

—Els nous: Garay, Villalonga, Chavarria (que encara no ha fet cap pel·lícula), el Guerín, l'Orestes Lara... gent que promet...

—¿I dels establerts (Bellmunt, Bigas Luna...), què?

—Ja s'ha demostrat el que poden fer. El Bigas Luna té fusta, talent, potser no s'acaba d'aclarir massa. El Bellmunt és un tio que té molt sentit comercial, que podria ser un bon productor, i que podria fer coses bastant més bones que no les que ha fet... Però, en general, penso que m'interessen més els nous. Passa com els actors. Falta una generació d'actors de quaranta o cinquanta anys. Jo en tinc trenta-un, i sóc o estic a la barrera entre dues ge-

neracions. Sóc el primer dels últims, i l'últim dels primers. Sóc dels joves que porten molts anys, com la Victòria Abril, per exemple. Ara ja surt molta gent jove i, d'aquí a deu anys, tot estarà més normalitzat.

—¿Quins projectes tens com a actor?

—Una pel·lícula a França, amb la Fanny Ardant i el Sammy Frey, dirigida per un tal De Gregorio. Una altre aquí, amb el Patrick Bauchau i l'Assumpta Serna, que serà —segurament— una coproducció catalano-suïssa. La dirigiria el Chavarria i és una història de cine negre. I ara me'n vaig a València a fer una pel·lícula de Toni Canet amb l'Ovidi Montllor, la Núria Hosta, Willy Montesinos, el Monleon, que és una comèdia fallera...

—D'aquestes que en diuen per *passar l'estona*.

—Exacte. De teatre tinc projectat fer el *Lorenzaccio*, dirigida pel Pasqual, i l'*Ali-Bei*, del Lliure, que encara no ho sé.

—¿I de projectes rebutjats recents?

—De presentador de televisió per

substituir el programa de la Sardà, que s'havia de dir *El edén*.

—¿Per triomfar aquí, s'ha d'haver treballat a l'estranger?

—Això aquí és un *cachondeo*. Passa com amb el Monturiol, que va enfonsar el submarí al port, tothom ho va veure, però, quan va demanar pel·les per construir-lo, van passar d'ell. Ara els actors d'aquí treballen bastant per l'estranger: l'Assumpta Serna, la Victòria Abril, el Sergi Mateu o jo mateix, que tinc més ofertes (acceptades o no) de l'estranger que no d'aquí...

—Però aquí et deuen oferir tots els bodrios on necessiten un protagonista jove, ¿no?

—Sí, m'ofereixen moltes coses. Una vegada el Pérez Giner em va dir que tenia una pel·lícula genial, que era *La ràdio folia*. Me'n vaig llegir el guió, no em va agradar massa, per no dir gens. Li ho vaig comentar. No vaig tractar amb el Bellmunt perquè, com sempre, estàvem barallats i li ho vaig anar a explicar al Pérez Giner. Però, quan vaig arribar, també hi era el Bellmunt. Em va demanar la meua opinió i li vaig dir que la idea era bona, però que els personatges eren una mica *xiruqueros*. Molt *xiruqueros*. Es va aixecar i va dir: «¿Xiruqueros?, ¿Xiruqueros? Tu ets *xiruquero*. Jo, sóc *xiruquero*. Catalunya és *xiruquera*. Aniré a rodar-la amb xiruques. I, a més, em va dir «espanolista», no sé per què. Jo no l'he vista, però, finalment, la va fer el Sergi Mateu.

—¿Has vist L'escot?

—Vaig sortir del cine. També em van dir de fer-la. Jo t'hauria d'explicar el curriculum de les pel·lícules que no he fet. El Toni Verdager, com a ajudant de direcció, és bo, però *L'escot* és una cosa espantosa. Em van passar el guió i vam quedar a La Jijonenca amb el Verdager i el Villatoro. I em van dir que havien intentat donar-li «una component generacional als personatges». Era per agafar i anar-se'n. Vaig pensar: «Em sembla que no ens entendrem, amb això de la component generacional».

Al guió ja anava malament. El personatge era *cutre*, parlava d'una manera *cutre* i, en canvi, vivia en una casa que val trenta-cinc milions de peles. Escolta òpera i, en general, la interpretació és espantosa. La planificació és de jutjat de guàrdia. I en canvi, a nivell de taquilla, funciona.

—Doncs, prepara't, perquè, d'aquestes, en vindran més, i te les oferiran...

—Abans vigilava molt, però ara vaig «a saque», directe. □